

1 Timoti

Solo Puwano Matanema:na:wa Wekeye

Sawi we Poleyewi Timotima momateyakeye. Timotiyewi e ama Yu sena kesalekeye. Aputa: Timotiyewi inawa Kiliki senakeye. Sena kesaleyewi Yesuwa matanemita: Polewa makene hanose, Timotiwa Keleso kulu hapa enene senanase, Ema semetei ha:na:na:pela: Timoti siliyapola: hapakeye.

Sikape Poleyewi Timotima selese “Kelesowemi kulu hapa sena kesale Efesese kulukulu koane sita:newa, keyewi potapola: elatipa:,” au seyakeye. Alanase Poleyewi sesewatapita: sowa se tiye mikeye.

Alanase Poleyewi sesewatapita: sowa Timotima se tiye mikeye. Paseta senawana tikone senawana weyamu sita:latipa:, au seyakeye. Aputa: mokopo walosene senayawa sowa ta: tiyapola: kulu ha:na:pekitise pota:pa:, au seyakeye. Aputa: Timoti eyewi seli epesita: Poleyewi se tiye mikeye.

1 Timoti Sawiwemi Solo Mouwa Takalese Momateyawa Wekeye

1:1-2 Poleyewi sawi we ma:ta: tiye momateyakeye.

1:3-20 Mokopo walosene senayawa sowa pota:pa:, Timoti, keyawa Kote sowa heneye hekeya sela:pa:, au seyakeye.

2:1-8 Niwa seli sita:pesita: kamani senapela: kulukulupa:, au seyakeye.

- 2:9-15 Kesale kiwa, mene solose sitalatepa, au seyakeye.
- 3:1-16 Paseta senawana, tikone senawana ta:pelepa:.
- 4:1-5 Mokopo walosene inise nano sema:na:wa Poleyewi seyakeye.
- 4:6-16 Timoti kewa weyamu elatipa:, au seyakeye.
- 5:1-6:21 Kelesowemi kulu hapa sena kesale potapola: ela: auma:na:wa Poleyewi seyakeye.

Poleyewi Timotima Sawi Puwano Momate Tiye Selawapowa Wekeye

¹ Yesu Kelesoyewi apasolo walosene sena epe-sita: nini Koteyewi mene siliye ta:peya senawa newa Polekeye. Aputa: Yesu Kelesoyawala Ene Eye selese, “Apasolo sena tepa:,” esa: newa ta:peyakeye. Ewa mene inaposapekitise niwa yesipela: sitalakeye.

² Timoti, kema neyewi sawi we momate tiye ilikepilakeye. Neyewi kema Yesu Kelesowa solo se tiye miwa keyawa ta: tiyapola: Ewala-pulu elapose ke enekeye. Alanase, kewa ni sa:le epapulakeye. Neyewi matanawa nini Ata Kotewalapulu Piseiki Yesu Keleso a:tewi hopola tesewana, hauwekilise tesewana, mokopo sese-lesewana, kema mita: neyewi matanekeye.

Mokopo Sowa Ta: Tiyapa

³ Puwano newa Masetonia peleya: hapa ik-ila emiwa, Timoti kema neyewi selese, “Kewa Efesese koamesa: emi elatipa:.” Aluse neyewi

kema seyakeye. Au seya aluse napuwala, “Kewa Efesese koamesa: kemi wa:ke elatipa:.” Aluse neyewi kema selakeye. Apula: Efesese koamesa: sena nokamoke mokopo se tiye kinapita: keyawa ima selepa:, “Yesuwa mokopo se tiye kinapa.” Aluse ima sela:pa:. Aluse sela:sela: kewa kemi elatipa:.

⁴ Sena tililayawa puwano fa:nemi alakeye aluse solo mouwa saluwata: minawa napu iya:ta:pa:, au sela:pa:. Iyewi tilila nini kouwayewi sena maya mina unu tiye ti muta momateyawala soloma:pekitise iya:ta:pa:, au sela:pa:. Puwano fa:nemi iyewi tilila nini kouwayewi solo mouwa saluwata: minawana, sena maya mina unu tiye tiwala selapita: senayewi ta:tapola: selese, “Heneye alamita:keye.” Aluse himu elipei matanema:pekise solo amowa se tiye kinapa, au sela:pa:. Iyewi solo amowa se tiye kinisaleke, senayewi Kotewa matanemita: iyewi maselakeye. Aputa: sena kesaleyewi Kotema himu semetei esa: matanesaleke, Koteyewi Ene matanawa sena amawa kinisekeye.

⁵ Neyewi kema solo se tiye kina weyamowa sena kesale sopoke ta: tiyapola: sitalaleke, ili himu matanawa hene heneye napolo elaposakeye. Aputa: mane olokeyatela iya:peyawa wa:ke tima:na:pela: mamatanepesakeye. Apula: Kotema heneye himu semetei esa: matanepesakeye. Alanase, Kotewala sena kesale nokala iyewi himu hapa matanepesakeye. Alake, iyewi ilipe kemi himu hapa matanemita: se tiye kina weyamo neyewi kima se tiye kinakeye.

⁶ Alawamona, solo napowa sena nokamoke ta:ta: iya:pela: iyewi nano ketea mokopo kekelese mokopo selalakeye.

⁷ Iyewi ili matana selese, “Kote solo ele tuwapowa solo mou se tiye kinisene sena walosene sena niwakeye.” Aluse seya kamona Kote solo mouwa iyewi mamatanekeye. Iyewi penaiya ekela selesewalo elawamona iyewi ilipe solo mouwa mamatanekeye.

⁸ Aputa: Kote solo elewa Koteyewi nima se tiye kinapita: niyewi ta: tiyapola: timinisaleke, solo elewa napokeye. Amowa niyewi matanekeye.

⁹ Alake sena kesale hekeya sita:nenase Kote solo elewa eta: tuwapomakeye. Aputa: sena kesale olokeyatela sita:nenase hekemita: solo ele tuwapokeye. Sena kesale weyamu sita:lapita: solo elewa tuwapokeye. Solo ele hotolosene sena kesale amopela:wala, solo ele tikape tesene sena kesale amopela:wala, Kotewa eta: matanesema sena kesale amopela:wala, sena kesale mane olokeyatela timinisene amopela:wala, Koteyewi isu sosolo eta: kulu hapama peleya: weyemi nano ketea timinisewa kulu hanosene sena kesale amopela:wala, e ata e ama a:ko: kumita: sana sena kesale amopela:wala, sena nowa sana sena kesale amopela:wala,

¹⁰ ena kesale iwei mane timinisene amopela:wala, sena i kene hanosene sena amopela:wala, kesale i kene hanosene kesale amopela:wala, sala atu tiyapola: siliye mokopo sena kesale amopela:wala, mokopo selesene sena kesale amopela:wala, mokopo hekilase selesene sena kesale amopela:wala, heneye sowa iya:pela:

heneye solo napowa kolotea meapolose tisene sena kesale amopela:wala, aluse sena kesale olokeyatela sita:newemi solo elewa tuwapokeye.

¹¹ Aputa: heneye sowala, Yesuwa matanemita: solo napowana, semetei kalakeye. Apula: Yesu solo se tiye mita: Koteyewi newa ta:peyakeye. Kote ho:liyawemi enewala, penaiya enewala, E solo amowa neyewi se tiye kinakeye. Apula: epelesene mouwa Kote Ene ekeye.

Poleyewi Kelesoma Napolo E Seyawa Wekeye

¹² Nini Piseiki Yesu Kelesoyewi nema penaiya kinisapekeye. Penaiya kinise Eyewi matanese, "Poleyewi newamopela: iliye tipela: timinise elaposakeye." Aluse matanepela: neyewi ewamopela: timinimita: eyawa newa ta:peyakeye. Ta:peyanase neyewi Ema napolo selakeye.

¹³ Puwano neyewi ewa itipilise kolotea meapolose seyakeye. Yesuwala apula: Yesuwemi kulu hapa sena kesalewala neyewi ikomonosaleke kemi, Yesuyewi newa me hauwekilakeye. Neyewi E sowa ta: tiyapola: tikila:pela: elapita: potapola:, Eyewi newa me hauwekilakeye.

¹⁴ Hauwekilise Piseikiyewi newa mokopo seselese sosolo ilima newa Yesu Kelesoma opola: apola: elapita: potapola:, Ema himu semetei esa: matanesewana, himu hapa matanesewana, nema kinisekeye.

¹⁵ Aputa: heneye solo we ta: tiya:pa:. Sena kesale olokeyatelawa silikepima:na:pela: Yesu Kelesowa peleya: weyemi minakeye. Apula:

hene heneye sena olokeyatela timinisene sena puwano enewa nekeye.

¹⁶ Alawamona Koteyewi newa me hauwekilakeye. Newa heneye sena olokeyatela timinisene sena puwano elapita:, Yesu Kelesoyewi nema kipila konomonamake newa seli epesita: newa silisapekeye. Alake sena kesale sopoke popota: matanemita: Yesuyewi nema kipila konomonamake newa seli epesita: silisapekeye. Aluse iyewi matanese, “Yesuyewi Polema kipila konomonamake Ewa seli epesita: silinase nemawana aupesakeye.” Aluse Yesuwemi himu semetei esa: matanesaleke kokolo kao tesewa tiyaposakeye.

¹⁷ Alanase kokolo kao tesene Piseiki Kotema neyewi wapiyakeye. Ewa eta: kulusema enewala, Ewa niyewi eta: potosemawana, Kote semetei Ene ekeye. Ikila sopoke E unuwa neyewi me solo se wapiyakeye. E ho:liyawala kokolo kao ho:lilise epesenanase Ema wapiyakeye. Henek-eye.

“Timoti Kewa Penaiya Elatipa:.” Aluse Poleyewi Seyawa Wekeye

¹⁸ Timotio, kewa ni sa:le epapulakeye. Alanase solo we neyewi kema se tiye kinakeye. Koteyewi selapita: ta:tapola: sepatosene senayewi kema puwano solo se tiye kinisewa ta: tiyapola: matanepela: elatipa:. Ne solo we semetei kakeye. Ami sena penaiya penana:pela: sita:la: kisi tetesene epapuluse, keyawala Kotepela: penaiya penana:pela: ela: E kisiwa teta:pa:.

¹⁹ Kotema heneye himu semetei esa: matanepela: elatipa:. Mane olokeyatela ke himu fa:nemi

elaleke ta:tapola:, kine himuyewi kema o:sulu selapita: ta:ta: iya:tapa. Ta:tapola: mane olokey-atelawa iya:ta:pa:. Iya:pela: o:sulu himuyewi matanepela: napolo sopolo matanepela: selese elatipa:. Apula: sena kesale nokamoke himu fa:nemi o:sulu mane olokeyatela elaleke ta:tapola: ta:ta: iya:pela:, mane olokeyatelawa kemi hela: Kotema himu semetei esa: matane-sewana iya:peyakeye. Amowa iwa:telawa ete-wawemi kutuse pasoloyeti sine epapulakeye.

²⁰ Iya:pela: amunuse, ili honosanewemiwa sena elipeiyawala Kotewa iya:peyakeye. Iya:pela: nowa, unuwa Haimeneusekeye. Nowamo unuwa Alekesatakeye. A:tewi Kotewa kolotea meapolose itipiyakeye. Itipilipita: iya:pita: sena a:ko: neyewi Setenema mikeye.

2

Kotema Kulukulusewa Wapilisewa Wekeye

¹ Kiwa weyamu sita:pesita: neyewi sosolo matanekeye. Nano ketea puwanowa sena kesale sopowamopela: matanepela: kakasilise kulukulupa:. Aputa: Koteyewi Ene matanawa aumita: Ema kulukulupela: hopa:. Aputa: sena kesale sopoke Koteyewi sesemita: kulukulupa:. Sena kesale sopowamopela: Kotema napolo epa:.

² Niyewi Kotema himu semetei esa: matanepela: hekeya sita:la:, o:sulu hopola sita:pesena:pela:, kamani kini senawana apula: piseiki sena putupela: enene ewamopela:wala kakasilise kulukulupa:. Apula:, niyawa Koteye

matana elakamowa sopolu amo heneye kulu hana:pa:.

³ Aluse kulukulula:sela: sitalaleke napolope-sakeye. Napolo sitalapita:, Koteyewi epelepesakeye. Koteyewi niwa mene siliye seselakeye.

⁴ Koteyewi sena kesale sopoke matanepela: mene silikepima:na:pela: epelekeye. Apula: heneye sowa iyawa sopoke seli matanemita: Ene matanepela: elakeye.

⁵ Alake, Kote semetei Ene ekeye. Apula: senayewi alusewana Kotema se tiye kinapola:, Koteyewi alusewana senama se tiye kinapola:, aumita:, kili honosanewemiwa Yesu Keleso Ewa semeteikeye. Yesu Keleso honosane epesena:pela: Ewa sena toma tiyapola: peleya: weyemi minakeye.

⁶ Sena kesale sopoke mane olokeyatela itapa temita: e tomawa nano wa:la:ya hepe kinisene aluse e tomawa kinapola: kulukeye. Alake, sena kesale sopoke Koteyewi mene silimita: Ewa kulukeye. Ala emi ela:, Koteyewi ene matana sena kesale sopoke mene silima:na: amowa nima waiyakeye.

⁷ Ewa kulunase Ewala neyewi solo se tiye mita: Eyewi newa pasata sena apula: walosene apasolo sena epesita: ta:peyakeye. Ta:pele tiyapita: Yu senama telawala Kote heneye sowa iyewi ta: tiyapola:, Kotema himu semetei esa: matanemita: neyewi walosene senayawa epe waloseya aluse walose se tiye kinakeye. Neyewi heneye selakeye. Mokopo maselatakeye.

⁸ Alanase ne matanawa koamesa: sopoke emi Kelesowemi kulu hapa sena sopoke tiya:wa tili

tiye Kote wapilise Ema kulukulupa:. Konomon-awana kekelesewana iya:pela: kulukulupa:. Aluse neyewi matanekeye.

⁹ Aputa: Kelesowemi kulu hapa kesale kima neyewi solo we se tiye kinakeye. Kiwa me solo se tepa. Apula: sao ili tiye seli fopula:pa:. Apula: kesale kiyewi pisei fawa poloma:na: matanepela: timinipa. Apula: kesale kiyewi me solo se tepa matanepela: ketale kolowa kemakuwemi sakolawala, kapowa kalesewana, sao moweni sosowa wa:la:lopela: kapa.

¹⁰ Nowa seselese seli timinisewa me sola:ta:pa:. Nowa seselesewa Kotema himu semetei esa: matanasewa kesale amoke alusekeye.

¹¹ Kote solo kina ikila emiwa Kote sowa ta:tapola: matanepa:se, kesale kiwa solo itapa tepela: halute sitalatipa:. Solo epe kiniseya seli ta:tapola: sitalatipa:.

¹² Kesale kiyewi senama walosene sena tepela: se tiye kinapola:, apula: senama piseiki putupela: elawamona eta: ilimanakeye. Aluse neyewi matanekeye. Alake kesale kiwa halute sitalatipa:.

¹³ Alake, Koteyewi Atame puwano timini tiyapola: Ifiwa sikape timiyakeye.

¹⁴ Aputa: Seteneyewi hopolose mokopo seyawa Atameyewi eta: topumakeye. Ifiyewi ta: tiyapola: Kote sowa ta:ta: iya:peyakeye.

¹⁵ Ta:ta: iya:tapola: kesale sala supeliwate-sene ikila emiwa toma nakolosekeye. Aputa: kesaleyewi Kotema heneye himu semetei esa: matanepela: ela:, apula: nowa sesemita: himu

hapa matanepela: ela:, apula: mane olokey-atelawa takala:pela: iya:pela: ela:, apula: seli halute ela:, ikila sopoke aluse elaleke, e sala supeliwatesene ikila emiwa Koteyewi ewa mene siliyaposakeye.

3

Kelesowemi Kulu Hapa Sena Kesale Amowa Potapola: Enene Paseta Sena Kiwa Weyamu Sita:latipa:

¹ We ta:ta:pa:. Heneye solo neyewi kima se tiye kinakeye. Sena ewa Keleso sena kesale yesila tema:na: matanesaleke, amowa tima:na: sa:le napokeye.

² Alake, yesila sena, ewa weyamu elatipa:. Ewa seli ela: eyawa olokeyatela matiminisaleke sena nokamoke ewa wepi maselaposakeye. Ewa seli hekeya ela:, Kelesowemi kulu hapa sena kesale amowa eyewi pota: elaleke amowa, ilipesakeye. Eyewi kesale semetei tiya:pa:. Ewa seli ela: matana napowa kulu ha:na:pa:. Apula:, eyawa mane napolo sopowamo timinipa:. Tomayewi matanawamunuse kulu hanose timinipa. Seli matanesewa kulu hanose timinipa:. Mane hekeya sopolo timinipa:. Sena makewala in-apitekiwa eyawa nekanese seli siliya:pa:. Sena kesale sopoma eyawa seli walosene sena ewa matanawa iliye tipela: ela: walopa:.

³ Hano olokeyatela matakolesewa sosolo napa. Kipila konomonose yekeletese tetapa. Halute hopola elatipa:. Moweni sosolo tima:na:pela: matanepa.

⁴ Ene e sola seli pota: elatipa:. E solo e salayewi eta: tikape telamake, e matanawa kulu hanose seli ta: tiyapola: sita:pesita: eyawa seli pota: elatipa:.

⁵ Eyawa iwa seli pota: maelaleke, Kelesowemi kulu hapa sena kesalewala, eyawa ko:lu seli pota: elaposapa?

⁶ Apula: ewa Yesuma hili elapose mene tepela: hano toliyetiyapita:, ewa Kelesowemi kulu hapa sena kesalewa pota: epesa:na:wamona eta: ilimanakeye. Ewa hawemi hili toliyeti-nase, Kelesowemi kulu hapa sena kesale amowa pota: ela:, ewa me solo se matanema:pekise, eyawa iwa pota: elatepa. Apula: ewa solo-pita:, Koteyewi puwano Setenema seya amunuse, “Kewa iya:pela: hamona.” Au seya epapuluse, ewala Koteyewi iya:pela: hamona au selaposak-eye.

⁷ Apula: Kelesowemi eta: kululama senayawala eyawa alusewa pota: ewa sena napolo tesaleke, eyawa Kelesowemi kulu hapa sena kesale amowa pota: epesa:na:wamona, ilipesakeye. Alawamona Kelesowemi eta: kululama senayewi ewa pota: mapolose, ewa wepi selese, “Eyewi olokeyatela tiyatakeye,” Au selapita: ewa hakulapesakeye. Ewa hakulase, neteyewi ewalo epe tiseya aluse Seteneyewi nete amoke ewa tiyaposakeye. Auma:pekise, Kelesowemi Eta: palema senayewi ewa alusewa pota: selese, “Eyewi napolo timinisekeye,” au sela:pa:.

Tikone Sena Kiwa Weyamu Sita:latipa:

⁸ Tikone sena iwala weyamu sita:latipa:. Kelesowemi kulu hapa sena kesale amowa pota: sita:ne sena seli epesita:ya epapuluse, iwala aluse seli sita:latipa:. Seli hekeya sopolu matanepela: timinise sita:latipa:. Sena nowama solo nowa kinapola:, sena nowama solo nowa kinapola:, aluse solo pula tiye apola: selapa. Hano olokeyatela muta napa. Nano keteawala, moweniwana, sosolo tima:na:pela: matanepa.

⁹ Aluse Kelesowemi kulu hapa sena kesalema Koteyewi heneye sowa Ene waloseyakeye. Alake tikone senayewi Kote heneye solo napolu mupapowa ta:tapola: himu semetei esa: matanepela: penaiya sita:latipa:. Penanose sita:la:, iyewi ili himu matanawemi hekeya tela sena amowa ta:pelepa:.

¹⁰ Tikone senawa ta:pelesewa, seta: ta:peyamake, E mane timinisewa puwano seli pota:pa:. Eyewi seli timiniselele? Eyewi olokeyatela timiniselele? Aluse kiyewi seli pota:pa:. Kiyewi potakamake ewa seli timinise elaleke potapola:, ewa ili tikone senayewi timinisewa timinipesakeye, aluse matanepela: ta:pelepa:.

¹¹ Tikone senayewi seli timinisene epapuluse, tikone kesale iwala aluse seli sitalatipa:. Nowa wapi selapa. Apula: Ewa seli ela: matana napowa kulu ha:na:pa:. Apula:, eyawa mane napolu sopowamo timinipa:. Ikila sopokeya napolu sopolu timiya:sela: sita:la:, apula: heneye hekeya sopolu sela:sela: sitalatipa:.

¹² Apula: tikone sena eyawa kesale semetei tiya:pa:. E salayawala, E kesaleyawala, iwa seli

pota: elatipa:.

¹³ Eyawa seli timinisaleke e unuwa napolope-sakeye. Apula: Yesu Kelesowemi himu semetei esa: matanepela: enenase e sowa eyawa selapose eta: ewaloma ekela penaiya selaposakeye.

Heneye Solo Mupapowa Wekeye

¹⁴ Yemiwa neyewi kema sawi we momate tiye ela:, neyewi kewa kipila potapose mina:na:wa matanekeye.

¹⁵ Newa mina:na:keye elawamona newa kipila mainisaleke amowa, senayewi seli hekeya timinise sita:pesena:wa Kotewemi kulu hapa sena kesaleyewi matanemita: neyewi momate tiye auma:na:keye. Kokolo kao tesene Kote Ene heneye solo Ewemi kulu hapa sena kesaleyawa ta: tiyapola: puwano apola:pa:. Alusene epapuluse i isu penaiya ela amunuse iyawa Kote heneye sowa ta: tiyapitekiwa amowa aluse penaiya sita:tesekeye.

¹⁶ Kote heneye solo mupapowa hene heneye sosokeye. Kote sowa niyewi ta: ti mupapowa wekeye.

Yesu Kelesoyewi sena toma tiyapola: inapita: niyewi sena kesaleyawa papokeye.

Apula: Ene Ewa hekeya sopolu enewa Ho Napoyewi nima waiyakeye.

Apula: hepene senayawala Ewa papokeye.

Apula: peleya: sopoke emi sena kesale sopoke Ewa matanemita: sena nokamoke se tiye mikeye.

Se tiye kinapita: topu sena kesaleyawa Ema himu semetei esa: matanakeye.

Ewa hepene falemi tese siliyapita: ho:liya ela: E unuwa sosolo tela elakeye.

4

Mokopo Walosene Sena Mina:na:wa Wekeye

¹ Mokopo walosene sena mina:na: aluse Ho Napoyewi hokatolose seyawa wekeye. Peleya: we koma:na: pa tekemiwa ikila emiwa, sena kesale nokamoke Yesu Kelesowemi matanawa iya:pela:, mokopo selesene senama kulu hana-posakeye. Kulu hanose, mokopo selesene hoyewi sowala ta: tiyapola:, Seteneyewi tima:na: tisene sena ho olokeyatela howana isanese a:tewi solo epe kiniseya ta: tiyapola: timinise sitalaposakeye.

² Aputa: mokopo solo mouwa wekeye. Mokopo walosene senayewi himu elipei matanepela: sita-lakamokiwa mokopo selesekeye. Ili himu elipei sita: tesewa poluse, ili himu matana fa:nemiwa kululakeye.

³ Iyewi selese, “Kesalewa tiyapa. Apula: ma:na: nasene nokala ala:ta:pa:.” Aluse, iyewi mokopo solo se tiye kinaposakeye. Alake mokopo sowa kiyawa ta: tiyapa. Ma:na: nasewa Koteyewi Ene timiyakeye. Aluse Kotewemi himu semetei esa: matana sena kesaleyawa Kote heneye sowa matanapitekiwa, iyewi ma:na: tiye nasewa Kotema, “Napolo,” e selesekeye.

⁴ Alake nano ketea sopoke Koteyewi timini tiyapola: apoyawa hene heneye napokeye. Naponase ma:na: nasewa noka mapolose alepa.

Ma:na: nasewa sopoke tiyapola: napolo esa: kulukulupela: nasekiwa Kotema sela:pa:, “Napolo”.

⁵ Aluse, Kote sowala niye kulukulusewana ma:na: nasene amowa Kote heneya Ena keteya tepesakeye.

Yesu Kelesoyewi Tima:na: Tisene Sena Napowa Wekeye

⁶ Aputa: neyewi solo we kema walokeye. Kelesowemi kulu hapa sena ke ma:e ke ateyewi seli matanemita: keyawa solo se tiye kinisaleko amowa, kewa Yesu Keleso tima:na: tisene sena napowa kewakeye. Apula: ke toma me sosolo tema:na:pela:, keyawa ma:ne nasekeye. Alusene amunuse keyawa Yesu Kelesoma himu semetei esa: matanawa me sosolo tema:na:pela:, Kote heneye sowa kao ta: tiyapola: elatipa:.

⁷ Ta:tapola: ela: sena nokamoke Kotewa iya:pela:, sena tililayawala, kesale tililayawala, nano ketea mokopo solo sele minawa ta: tiyapa. Apula: solo amo Kotewa mawapilipesakeye. Alawamona, Kotepela: penanose timinise epe-sena:pela: Koteyewi timinisewa seli matanese kine mene walopa:.

⁸ Aputa: senayewi tima:na: tima:na:pela: toma mapolose hopolo tema:pekise ikila sopoke koane eta: tesemakeye. Toma penanoma:na:nase senayewi tima:na: timinisekeye. Amowa kolotea napokeye. Alawamona hene heneye sosolo napowa wekeye. Himuwana howana elipe hopolo tema:pekise, Kotepela: tima:na:pela: epelese, Koteyewi Ene timinisewa matanese

matanepa:. Matane tiye matanesaleke yemi-wana napolo elaposakeye. Sikapewala kao napolo elaposakeye.

⁹ Solo we, ta:ta:pa:. Neyewi se tiye kina we heneye selakeye. Solo we ta:tapola:, heneye ta: tiya:pa:.

¹⁰ Nini Kotewa Ene puwano fa:nemi enewa, yemiwana kao elakeye. Koteyewi sena kesale sopoke mene silima:na:pela: matanawa, E sowa ta: tisene sena kesale amowa ilipe mene si-likeye. Alake Kotema niyewi himu semetei esa: matanese sitalakeye. Alawemi ela:, niwa hokolose timiya:sela: sitalakeye.

¹¹ Aputa: solo we sena kesale sopoma se tiye kina:pa:. Se tiye kinise, “Kiwa weyamu sita:latipa:.” Aluse heke tiye se tiye kina:pa:.

¹² Timoti, keyawa se tiye kinapita:, kewa sala sa:senase sena nokamoke kema selese, “Kewa mokopo sala enekeye.” Aluse senayewi kewa mokopo sena au mamatanemita: eta: ilimanak-eye. Kelesowemi kulu hapa sena kesaleyawa kewa pota: iyewi kewa kulu hamonite seli selese, apula: seli ela:, apula: sena kesale noka himu hapa matanepela: ela:, apula: Kotemawana himu semetei esa: matanepela: ela:, apula: himu fa:nemi olokeyatelawa iya:pela: napolo sopolu elatipa:. Alake kewa seli elaleke, iyewi kewa potapola: kulu hamonite kewa seli elatipa:.

¹³ Newa seta: minama ela: keyawa weyamu timinipa:. Sena kesale sopoke ta:pita: Kote pukawa hokato akepa:. Akepela: Kote sowa se tiye kina:pa:. Apula: sena kesaleyawa matane-

mita: Kote solo mouwa walosene sena tepela: seli se tiye kina:pa:.

¹⁴ Koteyewi E penaiya mokopo seselesewa kema kinapita:, keyawa tiwa iya:tapa. Kote selapita: ta:tapola: sepatosene senayewi kema se tiye kinapola:, apula: Kelesowemi kulu hapa yesila sena kesale pota: sita:ne sena iyewi tiya:yewi kewa kesalese ikila emiwa, Koteyewi seselesene penaiya kema mokopo mikeye. Kote sowa se tiye mokopo miwa tiyapola: tima:na: tiya:pa:.

¹⁵ Neyewi sela weyamowa ta:tapola: matanepa:. Matanepela: ela:, solo weyamowa ta:pele tiyapola: timinise elatipa:. Apula: Kote nano keteawa seli tima:na: tiye hanapita:, kewa sena nokamoke potapola: selese, “Ewa Kote nano keteawa seli napolo pote tiye hanatakeye.” Aluse iyewi kewa selaposakeye.

¹⁶ Iyewi kewa nano timinisewa popita: keyawa seli tima:na:pela: matanepela: elatipa:. Keyawa walosene sena tepela: nano solo kinakamokiwa kewa hele se tiye miya:pekitise pota:pa:. Aluse seli matanepela: timinise elaleke, kine kewala apula: ke sowa ta:ti sena kesalewala Koteyewi mene siliyaposakeye.

5

Pole E Solo Hekelesewa Wekeye

¹ Sena tililama keyawa unuwapo yekele tesa: selapa. Ki atama selesene epapuluse ema hekelese halute hopola sela:pa:. Sena a sala selese, kine ma:ema selesene epapuluse sela:pa:.

² Apula: kepiyasu tililama selese, kine ki amama selesene epapuluse sela:pa:. Kesale polama, selese, kine atema selesene epapuluse matana napolo sosolo ema sela:pa:.

Kesale Sopa:la Pota: Elatipa:

³ Kesale sopa:lawa sena kesale nowamoke maseselesaleke, keyawa sesepa:.

⁴ Alawamona kesale sopa:la e salayawala, e sa:le salayawala, ewa pota: sita:latipa:. Puwano e ama, e ata, kinumi, tilila kouwa, iyawala sala kiwa pota: sita:nenase, kamunuse kiyawala kili salayawala iwa wa:la:ya heka potapola: ima kina:pa:, au sela:pa:. Amowa puwano ola:pe Kote sikapowemiwa hekeya elakeye. Potapola: sitalapita: Koteyewi epelepesakeye.

⁵ Aputa: kesale sopa:la nowa, sena nowamoke potapola: eta: enima, e salawala eta: enima, ene enapotane hela:, ene Kotema himu semetei esa: matanepela: enekeye. Ikila sopoke Kotema kulukulula:sela: elapita: potapola: enekeye. Alake nukulapowala, ikilalewala, ikila sopoke ewa Kotema kulukulula:sela: hela:, kesale sopa:lawa seli elaposakeye.

⁶ Alawamona kesale sopa:la nowamoke tomayewi matanawa kulu hanose, kesale amoke falela elakamona e howa kululakeye.

⁷ Neyewi solo epe kiniseya Keleso sena kesale sopoke ta: timita: solo we se tiye kina:pa:. Iwa sena kesale nokamoke wapi sema:pekitise solo we, Timoti, keyawa se tiye kina:pa:.

⁸ Alawamona, Kelesowemi kulu hapa senayewi e ama, e ata, kinumi, tilila kouwa, iwa sopoke

pota: maelaleke, eyewi Kote sowa tikapeye tiyak-eye. E koane sena semetei sita:newa potapola: maelaleke, eyawa Kotemawana himu semetei esa: matanepela: maelakeye. E olokeyatela amowa Kelesowemi eta: kululama sena olokey-atelawa helepekeye.

⁹ Aputa: kesale sopa:la tilila nowa, yapene talopela: tekapeipe (60) emiwa enewa, e unuwa momateyawa ililakeye. E unuwa momate tiye sesewapa:na: epela: kesale sopa:la weyamu enewa unuwa momatepa:. Kesale sopa:lawa sena semetei hapawa momateyawa ililakeye.

¹⁰ Apula: sena semetei hapa kesale amowa sena kesale nokamoke potapola: selese “Kesale amoke seli timinisekeye. E sala seli pota: enek-eye. Apula: sena kesale makene inapitekiwala, iwamopelekiwa ewa ma:na: nasene kinisekeye. Kelesowemi kulu hapa senawana kesalewala ili onatu eyewi selakolosekeye. Sena kesale noka nano ketea hililawa mutalo telawa eyewi seselesekeye. Ikila sopoke nowamopela: eyewi seli sosolo timinisekeye.” Au selapita: kesale sopa:la epapuluse seli enewa unuwa momateyawa ililak-eye.

¹¹ Aputa: kesale pola sopa:la unuwa momatepa. Alake kesale pola sopa:layewi sena ewa tima:na: matanemita:, sena ha:na:na: sosolo matanepesakeye. Alanase, ikila sopoke Kelesopela: nano timinisewa iya:peyakeye. Kesale pola sopa:layewi alusekeye.

¹² Alake puwano eyewi Kelesoma selese, “Kewamopela: neyewi timinima:na:keye.” Au seyawa iya:pela: sena nowanapulu hanapita:,

sena kesale nokamoke potapola: selese, "Eyewi Kelesopela: timinipesakeye, e seyawa iya:tesewa, kesaleyewi heneye hele tetakeye." Au selaposakeye.

¹³ Eapapuluse kesale sopa:la Kote mane timinisene amowana iya:pela:, e toma mapolose, mapoya tima:na: tise ela:, koane nowemi hanapita:, koane nowemi hanapita:, eapapuluse honosane mokopo wepi se tiye silise sila:sela: tesekeye. Mane eta: sema:na: telamawa eyewi matanepela: honosane mokopo pula tiye apola: selesekeye.

¹⁴ Auma:pekise ne matanawa wekeye. Kesale pola sopa:la senayewi tiyapita:wa ililakeye. Tiyapola: sala kesi tiye apola:, e ko:luwala, sala amowana, seli potapola: sitalatipa:, au sela:pa:. Apula: kesale pola sopa:layewi olokeyatela timinisaleke, kisi sena semetei nowamoke potapola:, ema wepi selese, "Kewa olokeyatelalakeye." Auma:pekitise kesale pola sopa:lama neyewi solo we se tiye kina:pa:.

¹⁵ Koiyawemiye, kesale sopa:la nokamoke Keleso amowa iya:pela: Setene amowa kulu hanosekeye.

¹⁶ Alanase kesale kewa Kelesowemi palanase kesale sopa:la nowa ke koane elaleke, kine kewa kemi kesale sopa:lawa potapola: sitalatipa:. Apula: kulukulusene koane Kelesowemi kulu hapa sena kesalema selese, "Kesale sopa:lawa kiyewi potapola: sita:latipa:." Au selapa. Iwa hokoma:pekitise ke koane kesale sopa:la elaleke, kine kewa kemi potapola: elatipa:. Kesale sopa:la ene enapotane honosane elaleke amowa,

Kelesowemi kulu hapa sena kesale nokamoke potapola: sita:latipa:.

Kelesowemi Kulu Hapa Sena Kesale Pota: Enewa Wekeye

¹⁷ Kiyawa Kelesowemi kulu hapa sena kesale pota:tesene senawa ene hene heneye seli pota: elapita:, ili hanetapo tese ili unuwa wapolise sitalatipa:. Apula:, kiyawa ima wa:la:ya hepe napolo tiye kina:pa:. Pota:tesene sena noka Kote sowa seli se tiye kinapola:, apula: seli walosene sena tepela: walose, alake ema nano wa:la:ya hepe nowana mokopo papela: kina:pa:.

¹⁸ Kote pukawemi momateyawa wekeye. “Kopolo ponomakauyewi witi fo kapowa hopota: onane hanosene ikila emiwa, witi fo henewa maita:, ponomakau meakemi sakopa. Nakamakiwa ililakeye.” Aluse momateyalakeye.

Nano nowana momateyawa wekeye. “Senayewi nano timinisaleke ewa nano timinipita: nano wa:la:ya hepe ili tiyaposakeye.” Aluse momateyalakeye.

¹⁹ Sena semeteyewi Kelesowemi kulu hapa sena kesale yesila sena ama kotopita: ta:tapa. Sena elipeiyawala, sena usulupewala, epapuluse iyewi sopoke semetei kamona potapola: koto-pita: amowa, ta:ta:pa:.

²⁰ Potapola: enene sena nowamoke kaluse olokeyatela timiya:sela: tepita: Keleso sena kesale sopoke sikapowemi ta:pita: sena ama aupa, au sela:pa:. Eyewi alusewa sena kesale

sopoke kulu hanose, olokeyatela timinima:pekise ema hokato hekepa:, au sela:pa:.

²¹ Aputa:, neyewi solo talapoiya epe kiniseya hekeya kulu ha:na:pa:. Kiyewi solo weyamowa kulu hanosekiwa, sena nowa sosolo puwano matanese apula: sena nowa kolotea sikapetapo meapolose epapuluse timinipa. Alake Koteyawala, Yesu Kelesoyawala, Kote hepene sena napoyawala, keyewi epe timiniseya potakeye.

²² Sena nowamoke Piseiki Kotepela: timinimita:, puwano kipila ke tiya:yewi ewa ke-salese kulukulusewa aupa. Sena kesale noka iyewi olokeyatela timinisaleke, kiyewi ili mane olokeyatela kulu hanapa. Auma:pekise kine kewa napolo sopolu timinise ela:, ke olokey-atelawa iya:pela: elatipa:.

²³ Timotio, ikila mutawa ke kupu na:sela: nano nakolanase, hene hano semetei napa. Waine hawana kolotea na:pa:.

²⁴ Aputa: sena nokamoke mane olokeyatelawa sena sopoke ela:pe kipila potosekeye. Alawamona, sena nokamoke mane olokeyatela timini tiyapola: mupapowa kiyawa eta: popa:na: telamawa sikape kotoma:na: ikila emi hokatopita: potosekeye.

²⁵ Alusene epapuluse sena kesale nokamoke nano napolo timinisaleke ela:pe kipila kiyewi potosekeye. Aputa: sena kesale nokamoke nano napolo timiyawa, hokato eta: timinima:na: telamawa kiyewi ela:pe kipila eta: potesemakeye. Eta: potosemawa, iyewi nano napolo timiyawa

sikape kiyewi potaposakeye. Iyewi nano napolo timiyawa sikape hetetiyaposakeye.

6

Mokopo Tima:na: Tisene Sena Kesale Poleyewi Ima Selese, "Weyamu Sita:latipa:"

¹ Kelesowemi kulu hapa mokopo tima:na: tisene sena kesale, kiyawa wa:la:ya inawa matanepa:. Eyewi kewa wa:la:yanase ewa matanepela:, e sowa ta: tiyapola: timinipa:. Sena nokamoke Kotewa koloteya apoma:pekise, nini solo epe kiniseyala olokeyatelalakeye. Aluse wepi sema:pekitise, kiwa wa:la:ya inawa matanepa:.

² Aputa: mokopo tima:na: tisene sena kesale inawana Kelesowemi kulu hapa, apula: mokopo tima:na: tisene sena kesale wa:la:yawala Kelesowemi kulu hapa, elipe Kelesowemi kulu hapa sena ma:e sita:la:, mokopo tima:na: tisene sena kesale wa:la:yawa selese, "Na:ko: elipe Kelesowemi palanase e sowa neyewi eta: ta:pa:na:makeye." Aluse matanepa. Ka:ko: ka:lipe Kelesowemi kulu hapa ma:e semeteinase ewamopela: penanose timinipa:. Koiyawemiye, ili tima:na: tisewa Kelesowemi kulu hapa sena kesale noka sesewa tesekeye. Apula: iyewi himu hapa sosolo matanesekeye. Alanase, ima penaiya waloselese timinipa:, aluse penaiya sela:pa:.

Mokopo Walosene Senayewi Timinisewa Wekeye

³ Koteyewi alusewa nini Piseiki Yesu Kele-
soyewi nima walose se tiye mikeye. Se tiye
miwa sena nowamoke ilikeye esa: mata:tisaleke,
apula: eyewi e solo nowa pa:ta se tiye kinise,
e Kote kulu hanosene solo semetei kamuna solo
amowa makinakeye.

⁴ Sena amokiwa tikapeye tipela: ela: ewa
ene ewa me sola:tesekeye. Solo se ela: ewa
tikili tese mokopo ketea matanesekeye. Sena
amokiwa kekelese selapose epelese, kekelese
selesewa me sola:tesekeye. Aso kolotea ketea ka-
mona mokopo kekelese selesene emi kekela:sela:
tesewa hetetisekeye. Aputa: eme matanawana,
aputa: konomonose enewana, itipilise selese-
wana, sena kesale nowama olokeyatela matane-
sewana hetetisekeye.

⁵ Ikila sopoke iyewi ilipe konomonose kekelese
sita:la: ili himu matanekemiwa napolo eta:
matanemake, heneye sowa eta: matanesemak-
eye. Seli eta: matanemake iyewi matanese “Kote
mane tininisewa kulu hanosaleke, nano ketea
sosolo tisene akeye.” Aluse iye hele matanepela:
sitalakeye.

⁶ Alawamona sena nowamoke selese, “Nano
ketea sopoke newa timanowe, peleya: weyamo
nano ketea sopoke newa iliye tiye elakeye.”
Aluse matanesene senaye Kotewa kulu hanos-
aleke ewa Koteyewi napola:tesekeye.

⁷ Koiyawemiye, ewa e amayewi sala kiaiya
supeliwatesene ikila emiwa, nano ketea tiyapola:
kemi kesilisena? Eh. Nano ketea tiyapola:
kemi eta: kesilisemakeye. Henese toma ke-
silisekeye. Kula ikila emiwana, nano ketea

tiyapola: ha:na:na:na? Eh. Nano ketea tiyapola: mahanaposakeye.

⁸ Alawamona peleya: weyemi niyewi satu kalesewana, ma:na: nasewana, ketea amowa telapita: niyawa weyamu sela:pa:. “Nano ketea sopoke ilikeye. Niwa epelese sitalakeye.” Au sela:pa:.

⁹ Alawamona, sena nokamoke nano ketea moweni sosolo timanowe, sena amowa tikitiya ewemi inisewa a:pele ketepaye tisene epapupesakeye. Ili matana fa:na mane olokeyatela kalikalila timinima:na: fiyatelesekeye. Amoke ela:, iwa heneye olokeyatepesakeye. Mane amoke ela:, iwa hanose napolo eta: matanemake sena nanonatela timinisene epapuluse timinise iwa keneye tiyaposakeye.

¹⁰ Alake mane olokeyatela kalikalila sopoke mouwa moweni himu hapawa matanesene ak-eye. Sena nokamoke moweni sosolo matanese, Kote mane timinisewa emi eta: kulu hapa ili matana semeteiwa iya:pela:, moweni tima:na:pela: matanesene isu sosolo emi kulu hanose tima:na: tiye hanapola:, i kene himu fa:nemi sapayewi ola kulusene epapuluse, himu fa:nemi hauweki matanawa ilima sitalakeye.

Poleyewi Timotima Selese, “Kewa penana:pela: elatipa:.”

¹¹ Alawamona Timoti, kewa Kotewemi kulu hapa senakeye. Kewa nano ketea sopoke olokeyatela amokiwa kulu hanose ha:na:pekitise iya:pela: nesile ha:na:pa:. Nesile hanapola: hekeya tesene isu emi kulu hanose hanapola:, Kote mane timinise semeteiwa tima:na:pela:

matanesewana, Ema himu semetei esa: matanesewana, sena nowa himu hapa matanesewana, nano hilila hetetiyapita: Kote eta: iya:tesemawana, eta: yekele tesema halute hopola enewana, Kote mane timinisewa emi kulule hanose ha:na:pa:.

¹² Senayewi winipela: nano wa:la:ya hepe tima:na:pela kipila penaiya nesile hanosene epapuluse, Kotewemi himu semetei esa: matanese E mane timinisewa emi kulule hanose hanapola:, kaluse tesewa tima:na:pela: kipila hanosene epapuluse ha:na:pa:. Winipela: nano wa:la:ya hepe epe tiseya epapuluse kamunuse tesewa tiyaposakeye. Kokolo kao epesita: kewa Kote ta:peyakeye. Ta:pele tiyapita: kewa selese “Neyewi Yesuwemi himu semetei esa: matanepela: elakeye. Eyewi heneye sowala neyewi ta:tesekeye.” Aluse sena kesale muta ta:pita: keyewi hokatolose seyakeye.

¹³ Aputa: nano ketea sopoke falela apota: epesita:ya amo mouwa Kote Ene ekeye. Alake Koteye E heneye sowa Yesu Kelesoyewi Ponitiase Pailatema hokato seyakeye. Alake Kotewalapulu Yesu Keleso a:ko:la ta:te elapita:, Timoti kema neyewi sepatakeye.

¹⁴ Puwano kema neyewi solo se tiye miwa ta: tiyapola: timinipa:. Ta:tapola: timinise Kote solo se tiye miwa mane olokeyatelawalapulu semetei kekena:ta:pa. Yemiwa timinise hanapola:, sikape Piseiki Yesu Keleso seta: minama, honosane elakemi ikila emiwa, E solo elewa tikapeye tiyapa.

¹⁵ Aputa: Yesu mene mina:na:wa, Koteyewi

Ene ikila opo si tuwapo emi hetetiyapita; Yesuwa peleya: weyamo mene hamona, au selaposakeye. Apula: sena kesale sopoyewi Kotema wapolisekeye. Alake nini Kote Ewa semeteikeye. E unuwa niyewi wapolikeye. Piseikiwa Kote Ene ekeye. Apula: piseiki nowa sopoke Kote hanetapowemi sita:nekeye. Sena Sosolo Kote Ene ekeye. Apula: sena sosolo nowa sopoke Kote hanetapowemi sita:nekeye. Nano ketea sopoke Ene ela: pote elakeye.

¹⁶ Ewa semetei eta: kulusemakeye. Ho:liya sosolo elapita: Ewa elakemi sena eta: hanosemakeye. Puwano Ewa senayewi eta: papo-makeye. Yemiwala eta: potesemakeye. Ewa sosolo tese kao penana:pela: elapita: Ewa niyewi wapolipa:. Henekeye.

Poleyewi Peleya: Weyemi Nano Ketea Sosolo Tiwa Sena Ama Seyawa Wekeye

¹⁷ Timotio, senayewi peleya: weyemi nano ketea sosolo tiyapola: sita:nema weyamu sela:pa:. “Kewa kine mene solopa. Moweni himu semetei esa: matanepa. Ikila nowemi moweni elakemiwana ikila nowemi moweni itapa tekemiwana Kotewemi himu semetei epela: matanepela: elatipa:. Koiyawemiye, moweni epa kipila olokeyatelasakeye. Koteyewi nano ketea sopoke enakeye. E tapo nano ketea sosolo miwa niyewi epelese sita:pesita: kinisekeye. Ema himu semetei esa: matanepa:, au sela:pa:.

¹⁸ Apula:, sena kesale moweni sosolo tela ima mane napolo muta timinisewa sosolo temita:, au sela:pa:. Nano keteawa tiye tiyapola: kokonopa,

au sela:pa:. Sena nokala seselese, takalese seli tiyapola: epelese kina:pa:, au sela:pa:.

¹⁹ “Aluse koane tima:na:pela: ola:pe isu ta-lapoiya kelesekeye. Alusene epapuluse kewa penanose epesita: ola:pe isu amunawa sena nowa seselese nano kinisene akeye. Sikape seli epesena:pela:, sena noka seselese, nano ketea kina:pa:. Aluse nano ketea kinisaleke, kewa hene falela napowa tiyapola: napolo elaposakeye,” au se tiye kina:pa:.

Poleyewi Timotima Ka Se Tiye Miwa Wekeye

²⁰ Timotio, Koteyewi E heneye sowa kema se tiye miwa potapola: elatipa:. Sena nokamoke Kotewa eta: matanamake mokopo ketea sele-saleke, amowa ta:tapa. Sena kesale nokamoke selese, “Matanesene sopoke mouwa wekeye.” Au seya amowa Kote matanawamunuse makulu hanose mokopo selakeye. Alanase, ta:tapa.

²¹ Sena kesale nokamoke selese “Nano ketea sopoke mouwa neyewi matanekeye.” Aluse selese elapita:, sena kesale amoke Kotema himu semetei esa: matanawa iyewi eta: heleye tise-makeye. Epama. Koteyewi kiwa sopoke mokopo sesemita: neyewi matanekeye.

Kokolo Kao Tesene Solo
The New Testament in the Kasua language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kasua long Niugini

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kasua

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Dec 2025 from source files dated 12 Dec 2025

1fcf9769-caef-5efb-8a54-c50b46922376